

Sygn. akt IV Ka 530/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Marta Legeny-Błaszczyk (spr.)

Sędziowie SO Ireneusz Grodek

SO Tomasz Ignaczak

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Violetty Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2013 roku

sprawy **E. G.**

oskarżonej z art. 286 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżoną

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 17 czerwca 2013 roku sygn. akt II K 258/13

na podstawie art. 437§2 kpk i art. 438 pkt 2 kpk **uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do E. G. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim.**

Sygn. akt IV Ka 530/13

UZASADNIENIE

E. G. została oskarżona o to, że w dniu 20 czerwca 2012 roku w miejscowości R. gm. G., powiat p, województwo (...), województwo (...) działając ze z góry podjętym zamiarem osiągnięcia korzyści majątkowej dokonała oszustwa w ten sposób, że zamówiła w firmie (...) z siedzibą w R. dzianinę frotte oraz jersey o wartości 10 365,77 złotych bez zamiaru za nią zapłaty, którą następnie otrzymała, czym doprowadziła (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 10 365,77 złotych tj. o czyn z art. 286 & 1 kk.

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 17 czerwca 2013 roku w sprawie sygn. akt II K 258/13 w miejsce zarzuconego czynu uznał oskarżoną **E. G.** za winną tego, że w dniu 20 czerwca 2012 roku w miejscowości R. gm. G. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła I. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 10 365,77 złotych w ten sposób, że podając się za faktycznego nabywcę zamówiła w firmie (...) towar o wskazanej wartości oraz nakłoniła pokrzywdzonego do jego wydania wprowadzając go w błąd co do rzekomego uprzedniego uiszczenia jego ceny na rachunek bankowy sprzedającego, podczas gdy w istocie towar ten nabywała na rzecz innego, nieznanego pokrzywdzonemu przedsiębiorcy, a deklarowanej zapłaty nigdy nie dokonała, czym wyczerpała dyspozycję art. 286 § 1 kk i:

- na podstawie art. 286 § 1 kk wymierzył karę 1 roku pozbawienia wolności,
- na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat,
- na podstawie art. 33 § 2 kk orzekł karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych,
- na podstawie art. 415 § 1 kpk zasądził od oskarżonej na rzecz I. K. kwotę 10 365,77 złotych z ustawowymi odsetkami od tej kwoty poczynając od dnia 20 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty,
- zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 519,00 złotych tytułem opłaty od pozwu adhezyjnego,
- zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 547,33 złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu oraz wymierzył jej 580,00 złotych tytułem opłaty.

Powyższy wyrok został w całości zaskarżony przez oskarżoną E. G..

Z treści apelacji wynika, że została wywiedziona z podstawy art. 438 pkt 3 kpk i zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę i mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu jej winną przypisanego czynu.

W konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie o zmianę wyroku i uniewinnienie od popełnienia przypisanego jej czynu.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 15 października 2013 roku obrońca oskarżonej złożył pismo procesowe stanowiące sprecyzowanie apelacji wniesionej przez oskarżoną. We wskazanym piśmie podniesione zostały zarzuty:

- obrazy przepisów art. 7 i 9 kpk poprzez dowolną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego oraz brak przeprowadzenia dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, brak oceny złożonych przez oskarżoną w toku postępowania wyjaśnień na piśmie,
- błędnych ustaleń faktycznych mających istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, sprowadzających się do: błędnego przyjęcia, że firma (...) faktycznie była prowadzona przez oskarżoną i to ona podejmowała wszystkie istotne decyzje dotyczące tego przedsiębiorstwa, błędnego przyjęcia że I. K. nie posiadał wiedzy, iż składane zamówienia na towar były przeznaczone dla firmy (...), błędnego przyjęcia że oskarżona zapewniała pokrzywdzonego o dokonanej wpłacie kwoty 10 365,77 złotych, a w konsekwencji błędnego ustalenia, iż oskarżona działała z zamiarem osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzając pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem na ww kwotę.

W konkluzji obrońca oskarżonej wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się być zasadna a sformułowany w niej wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy dopuścił się istotnych uchybień na etapie procedowania, które mogły mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku (art. 438 pkt 2 k.p.k.).

W szczególności Sąd pierwszej instancji nie sprostał nałożonym na niego obowiązkom w zakresie rzetelnego przeprowadzenia wszelkich dowodów niezbędnych do ustalenia okoliczności sprawy.

Za zasadny i trafny w realiach niniejszej sprawy należy uznać zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. poprzez poczynienie przez Sąd pierwszej instancji dowolnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności zeznań pokrzywdzonego I. K.. Zgodnie z zawartą w tym przepisie zasadą swobodnej oceny dowodów, sąd przy ocenie dowodów powinien kierować się swoim przekonaniem ukształtowanym wskazaniami wiedzy, doświadczenia życiowego i zasad prawidłowego rozumowania. Wskazać nadto należy, że przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną prawa procesowego jedynie wtedy, gdy jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy oraz stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 kpk). Zasada prawdy (art. 2 § 2 kpk) wprowadza wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na prawdziwych ustaleniach faktycznych. Oznacza to zobligowanie wszystkich organów procesowych, w tym sądu do dołożenia – niezależnie od woli stron - maksymalnych starań i wyczerpania wszelkich dostępnych środków dla poznania prawdy. Tych wymagań Sąd Rejonowy nie dopełnił.

W przedmiotowej sprawie sąd orzekający w całości dał wiarę zeznaniom pokrzywdzonego I. K., zwłaszcza bezkrytycznie podszedł do jego twierdzeń o wydawaniu towaru zamawianego przez oskarżoną w okresach od 09 maja 2012 roku do 18 czerwca 2012 roku dopiero po uprzednim odnotowaniu wpływu pieniędzy na rachunku bankowym, którego stan monitorował na komputerze dysponując elektronicznym połączeniem z bankiem. Taka sytuacja miała istotnie miejsce odnośnie sprzedaży w dniach 09 maja 2012 roku i 18 maja 2012 roku, czego dowodzą historie rachunku bankowego z karty 117 i 119 akt sprawy. Natomiast pieniądze z tytułu transakcji zawartych 21 maja 2012 roku i 29 maja 2012 roku wpłynęły na konto I. K. z jednodniowym opóźnieniem, odpowiednio 22 maja 2012 roku i 30 maja 2012 roku (historia rachunku karta 121, 123 akt sprawy), zaś z tytułu umów sfinalizowanych w dniach 08 czerwca 2012 roku i 16 czerwca 2012 roku odpowiednio z trzydniowym (11 czerwca 2012 roku) i dwudniowym (18 czerwca 2012 roku) przesunięciem czasowym (historia rachunku karta 125, 127 akt sprawy). Również opis zdarzenia w wersji przedstawionej przez pokrzywdzonego o zapewnieniu go przez oskarżoną, że zapłata za towar została już w formie przelewu dokonana nie znajduje potwierdzenia w treści faktury VAT z dnia 20 czerwca 2012 roku (...) karta 2 akt sprawy, w której w pozycji data płatności. widnieje wskazanie. daty o trzy dni przekraczającej zawarcie transakcji, a więc zapis wskazujący na zastosowanie tak zwanego odroczenia terminu płatności przy realizowanej transakcji cywilno-prawnej. Wskazane nieścisłości, jakkolwiek jednoznacznie nie dyskwalifikują prawdziwości twierdzeń pokrzywdzonego o wprowadzeniu w go błąd przez oskarżoną E. G. i doprowadzeniu do niekorzystnego rozporządzeniu mieniem, tym niemniej dyktują potrzebę rzetelnego wyjaśnienia motywów działania tej ostatniej. Tymczasem Sąd Rejonowy pominął okoliczności wskazane przez oskarżoną, mające znaczenie dla oceny jej sprawstwa. Obojętnie bowiem podszedł do linii obrony E. G., podającej że towar jaki zamówiła u pokrzywdzonego na kwotę 10 365,77 złotych był przeznaczony na realizację zamówienia złożonego faxem przez firmę (...) z C., która to ostatecznie się nie powiodła. Firma ta wycofała się a materiał, z którego miało być wykonane zamówienie dla firmy (...) nie został wykorzystany i znajduje się w stanie nienaruszonym w firmie jej pracodawcy J. K.. W tej sytuacji z punktu widzenia oceny zawinienia oskarżonej należało sprawdzić powyższe okoliczności i przeprowadzić wyczerpujące czynności dowodowe w tym zakresie. Tymczasem Sąd pierwszej instancji w ogóle nie zajął się wyjaśnieniem tych kwestii. Ustalając je miałyby przecież pełny obraz sytuacji pozwalający na dokonanie prawidłowej oceny prawo – karnej zachowania oskarżonej.. Konstruując stan faktyczny skoncentrował się tylko na okolicznościach i dowodach przemawiających na niekorzyść oskarżonej. Nie dopuszczał wyłaniających się z jej wyjaśnień okoliczności, które jeśliby się potwierdziły mogłyby prowadzić do konkluzji, że mamy do czynienia w tym przypadku nie z oszustwem lecz z niekaralnym niedotrzymaniem warunków umowy, stwarzającym podstawę do dochodzenia roszczeń na drodze procesu cywilnego (na wypadek odmowy przyjęcia towaru przez pokrzywdzonego).

Powyższe uprawnia do wnioskowania, iż ocena dowodów przeprowadzonych w niniejszej sprawie dokonana przez Sąd Rejonowy jest jednostronna, dowolna i nie odpowiada wymogom art. 7 kpk. Sąd uchybił także zasadzie obiektywizmu wyrażonej w art. 4 kpk, który to przepis stanowi, że organy prowadzące postępowanie karne są obowiązane badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego.

Za trafny również wypada uznać w przedmiotowej sprawie zarzut naruszenia art. 9 kpk przy czym naruszenie tego przepisu należy rozpatrywać w związku z art. 167 kpk. Stosownie do ich treści Sąd Rejonowy wobec wskazania przez oskarżoną okoliczności wymagających niezbędnych czynności dowodowych, winien korzystając z inicjatywy dowodowej, uzupełnić materiał dowodowy w tym zakresie. W szczególności powinien przeprowadzić dowód na okoliczność ustalenia czy firma (...) z C. złożyła zamówienie w firmie (...), na realizację którego miał być wykorzystany zamówiony u pokrzywdzonego materiał oraz dowód - w postaci oględzin towaru w miejscu jego składowania, z udziałem pokrzywdzonego- na okoliczność ustalenia czy tenże materiał po odstąpieniu firmy (...) od zamówienia nie został wykorzystany i znajduje się w firmie (...).

Na marginesie już tylko należy wskazać, że rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w zakresie zasądzenia odsetek z urzędu wykraczało poza ramy wyznaczone obowiązującą literą prawa. Zgodnie z brzmieniem art. 558 kpk w sytuacji dochodzenia odsetek (świadczenia ubocznego) w postępowaniu karnym zastosowanie mają przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, w tym przepis art. 321 § 1 kpc. W aktualnym brzmieniu stanowi on zaś, iż sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem ani zasądzać ponad żądanie (wyrok Sadu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 września 2012 roku, II Ka 156/12, LEX 1223153)

Mając na uwadze podniesione okoliczności – Sąd Okręgowy zobligowany był do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy niezbędne pozostaje sprawdzenie linii obrony oskarżonej w omówionym powyżej zakresie. W tym celu Sąd pierwszej instancji winien rozważyć zasadność skorzystania z instytucji zwrotu sprawy prokuratorowi w celu uzupełnienia istotnych braków postępowania przygotowawczego, o jakiej mowa w art. 345 kpk, zważywszy na wylaniającą się potrzebę poszukiwania dowodów na potwierdzenie okoliczności, że firma (...)z C.złożyła firmie (...)zamówienie, na realizację którego wydana została przez I. K.dzianina frotte oraz jersey na kwotę 10 365,77 złotych oraz że tenże materiał będący przedmiotem umowy kupna-sprzedaży pozostaje niewykorzystany w pomieszczeniach szwalni zatrudniającej oskarżoną a nadto, z kolei dla zweryfikowania wiarygodności twierdzeń E. G.o nieotrzymaniu od pokrzywdzonego jakiegokolwiek faktury za zakupiony towar, wydaje się konieczne ustalenie w Urzędzie Pocztowym w T.czy przesyłka polecona o numerze wskazanym na karcie 3 akt sprawy, stanowiąca według pokrzywdzonego dowód nadania faktury VAT (...), została doręczona a jeśli tak to w jakiej dacie i kto pokwitował jej odbiór.